

ΟΕΦΕ 2010
Γ' ΤΑΞΗ ΓΕΝ. ΛΥΚΕΙΟΥ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΦΥΣΙΚΗ

ΘΕΜΑ 1°

Να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό κάθε μιας από τις παρακάτω ερωτήσεις 1-4 και δίπλα το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

1. Όταν μονοχρωματική ακτίνα φωτός διέλθει από οπτικά αραιότερο σε οπτικά
- Μεταβάλλεται η συχνότητά του.
  - Αυξάνεται η ταχύτητά του.
  - Αυξάνεται το μήκος κύματός του.
  - Ελαττώνεται το μήκος κύματός του
- Μονάδες 5**
2. Σ' ένα λαμπτήρα φθορισμού το ορατό φως εκπέμπεται:
- Από τα νήματα.
  - Από την αποδιέγερση των ατόμων του υδραργύρου.
  - Από την αποδιέγερση των ατόμων της φθορίζουσας ουσίας.
  - Από τα αέρια αργό (A) και άζωτο (N).
- Μονάδες 5**
3. Αν αυξήσουμε την τάση ανόδου-καθόδου σε συσκευή παραγωγής ακτινών X:
- Το γραμμικό φάσμα των ακτινών X θα γίνει συνεχές.
  - Το ελάχιστο μήκος κύματος $\lambda_{\min}$ των ακτινών X θα αυξηθεί.
  - Τα μήκη κύματος που αντιστοιχούν στις γραμμές του γραμμικού
  - Οι ακτίνες X θα γίνουν λιγότερο διεισδυτικές.
- Μονάδες 5**
4. Κατά την εκπομπή της ακτινοβολίας γ από τον πυρήνα ${}^A_Z X^*$:
- Το A παραμένει σταθερό ενώ το Z μειώνεται κατά 1.
  - Το A παραμένει σταθερό ενώ το Z αυξάνεται κατά 1.
  - Δεν μεταβάλλεται ούτε το A ούτε το Z του πυρήνα.
  - Το A μειώνεται κατά 4 ενώ το Z μειώνεται κατά 2.
- Μονάδες 5**
5. Να γράψετε στο τετράδιό σας το γράμμα κάθε πρότασης και δίπλα σε κάθε γράμμα τη λέξη ΣΩΣΤΟ για κάθε σωστή πρόταση και τη λέξη ΛΑΘΟΣ, για τη λανθασμένη.
- Το μονοχρωματικό φως δεν αναλύεται σε απλούστερες ακτινοβολίες.
  - Η διαδικασία συνένωσης δύο βαρέων πυρήνων για να σχηματίσουν ένα Ελαφρύτερο, λέγεται πυρηνική σύντηξη.
  - Κατά τη διάσπαση β^- το ηλεκτρόνιο που εκπέμπεται προϋπήρχε στον πυρήνα.
  - Σύμφωνα με το πρότυπο του Bohr, το μέτρο της στροφορμής του περιφερόμενου ηλεκτρονίου

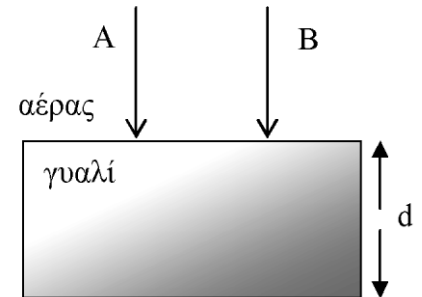

γύρω από τον πυρήνα μπορεί να πάρει οποιαδήποτε τιμή.

- ε) Κατά τον ιονισμό τους τα άτομα δεν εκπέμπουν ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 2°

1. Δύο μονοχρωματικές ακτίνες A και B προσπίπτουν κάθετα στη διαχωριστική επιφάνεια αέρα-γυαλιού προερχόμενες από τον αέρα όπως φαίνεται στο σχήμα. Η ενέργεια E_A κάθε φωτονίου της ακτινοβολίας A είναι μεγαλύτερη από την ενέργεια E_B κάθε φωτονίου της ακτινοβολίας B ($E_A > E_B$). Αν t_A και t_B ο χρόνος διέλευσης από το γυαλί πάχους d , των ακτινοβολιών A και B αντίστοιχα, τότε ισχυει:

- α) $t_A = t_B$ β) $t_A < t_B$ γ) $t_A > t_B$

Επιλέξτε τη σωστή απάντηση.

Μονάδες 2

Αιτιολογήστε την επιλογή σας.

Μονάδες 6

2. Σε ένα άτομο υδρογόνου που βρίσκεται σε διεγερμένη κατάσταση η ακτίνα Τροχιάς του ηλεκτρονίου είναι δεκαπλάσια από την αντίστοιχη στη θεμελιώδη κατάσταση.

- A) Ο κβαντικός αριθμός της διεγερμένης κατάστασης είναι:

- α) $n = 2$ β) $n = 3$ γ) $n = 4$

Επιλέξτε τη σωστή απάντηση.

Μονάδες 2

Αιτιολογήστε την επιλογή σας.

Μονάδες 4

- B) Η ενέργεια ιονισμού από τη διεγερμένη κατάσταση είναι:

- α) 13,6 eV   β) -13,6 eV   γ) 0,85 eV

Δίνεται η ολική ενέργεια του ατόμου του υδρογόνου στη θεμελιώδη κατάσταση : $E_i = -13,6 \text{ eV}$

Επιλέξτε τη σωστή απάντηση.

Μονάδα 1

Αιτιολογήστε την επιλογή σας.

Μονάδες 2

3. Το ουράνιο ${}_{92}^{238}\text{U}$ μετατρέπεται μετά από μια σειρά ραδιενεργών διασπάσεων σε μόλυβδο ${}_{82}^{206}\text{Pb}$ με χρόνο υποδιπλασιασμού $T_{1/2} = 4,5 \cdot 10^9$ έτη. Σε ένα πέτρωμα

βρέθηκε ότι η αναλογία πυρήνων ουρανίου - μολύβδου είναι $1/3$. Αν όλη η ποσότητα του μολύβδου προέρχεται από τη διάσπαση του ουρανίου, η ηλικία του πετρώματος είναι:

- α) $1,5 \cdot 10^9$ έτη   β) $9 \cdot 10^9$ έτη   γ) $13,5 \cdot 10^9$ έτη

Επιλέξτε τη σωστή απάντηση.

Μονάδες 2

Αιτιολογήστε την επιλογή σας.

Μονάδες 6

ΘΕΜΑ 3°

Ηλεκτρόνιο - βλήμα που αρχικά ηρεμούσε, επιταχύνεται από τάση V και συγκρούεται με άτομο υδρογόνου, το οποίο παραμένει συνεχώς ακίνητο. Το ηλεκτρόνιο - βλήμα, μετά από σύγκρουση, συνεχίζει να κινείται έχοντας κινητική ενέργεια $0,05 \text{ eV}$ ενώ το άτομο του υδρογόνου διεγείρεται και το ηλεκτρόνιο καταλήγει σε επιτρεπόμενη τροχιά με κβαντικό αριθμό n . Στη συνέχεια, το άτομο του υδρογόνου αποδιεγείρεται με 2 διαδοχικά άλματα, πρώτα στην κατάσταση με $n=2$ εκπέμποντας φωτόνιο «α» και έπειτα από $n=2$ στην θεμελιώδη κατάσταση εκπέμποντας φωτόνιο «β». Ανάμεσα στις συχνότητες των δύο φωτονίων ισχύει η σχέση: $f_\beta = 4f_\alpha$

1. Να κάνετε το ενεργειακό διάγραμμα του ατόμου του υδρογόνου στο οποίο να φαίνονται οι τιμές των τεσσάρων πρώτων ενεργειακών σταθμών.

Μονάδες 5

2. Να βρείτε σε ποια ενεργειακή στάθμη βρέθηκε το ηλεκτρόνιο του ατόμου του υδρογόνου μετά τη διέγερσή του.

Μονάδες 6

3. Να βρείτε την τάση V με την οποία επιταχύνθηκε το ηλεκτρόνιο - βλήμα, αν γνωρίζουμε ότι πριν τη σύγκρουση το ηλεκτρόνιο του ατόμου του υδρογόνου βρισκόταν στην ενεργειακή στάθμη $n=2$.

Μονάδες 7

4. Να βρείτε τα μήκη κύματος των φωτονίων «α» και «β».
Σε ποιες περιοχές του ηλεκτρομαγνητικού φάσματος ανήκουν τα φωτόνια αυτά;

Δίνονται: $E_1 = -13,6 \text{ eV}$, $h = 6,6 \cdot 10^{-34} \text{ J} \cdot \text{sec}$, $c_0 = 3 \cdot 10^8 \text{ m/s}$, $1 \text{ eV} = 1,6 \cdot 10^{19} \text{ J}$

Μονάδες 7

ΘΕΜΑ 4°

Ο χρόνος υποδιπλασιασμού ενός ραδιοϊσοτόπου ${}^A_Z X$ είναι $T_{1/2} = 70 \text{ s}$. Κάθε πυρήνας του ραδιοϊσοτόπου διασπάται εκπέμποντας ένα σωματίο α ταχύτητας $u = 2 \cdot 10^7 \text{ m/s}$ και ένα φωτόνιο γ . Κατά τη διάσπαση του πυρήνα παρατηρείται διαφορά μάζας $\Delta m = 1,54 \cdot 10^{-29} \text{ kg}$.

- A) α) Γράψτε την εξίσωση που περιγράφει τη διάσπαση συμβολίζοντας με Ψ το θυγατρικό πυρήνα.

Μονάδες 3

- β) Υπολογίστε την ενέργεια Q που ελευθερώνεται κατά τη διάσπαση του πυρήνα

Μονάδες 4

γ) Υπολογίστε την συχνότητα f του φωτονίου γ .

Μονάδες 6

B) Ένα δείγμα του ραδιοϊσοτόπου X έχει τη χρονική στιγμή $t_0 = 0$ ενεργότητα $2 \cdot 10^{14}$ Bq

α) Υπολογίστε το πλήθος N_0 του X που περιέχονται στο δείγμα τη χρονική στιγμή $t_0 = 0$.

Μονάδες 5

β) Η ενέργεια που ελευθερώνεται κατά τη διάσπαση του δείγματος απορροφάται πλήρως από ποσότητα νερού και αυξάνει τη θερμοκρασία του. Υπολογίστε ΔT την αύξηση της θερμοκρασίας του νερού από τη χρονική στιγμή $t_0 = 0$ μέχρι τη χρονική στιγμή $t = 140$ s. Γνωρίζουμε ότι για να αυξηθεί κατά $1^\circ C$ η θερμοκρασία αυτής της ποσότητας νερού απαιτείται ενέργεια $E = 3465$ J.

Μονάδες 7

Δίνονται: Οι πυρήνες X και Ψ είναι πρακτικά ακίνητοι, $c_0 = 3 \cdot 10^8$ m/s, μάζα σωματίου α $m = 6,6 \cdot 10^{-27}$ kg, σταθερά Planck: $h = 6,6 \cdot 10^{-34}$ J_s και $\ln 2 = 0,7$.

